

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi praznika Sv. Petra in Pavla izide prihodnji list v soboto, 30. junija.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospe naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90

Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Vlada in Šusteršičeva gospodarska organizacija.

I.

Razglas ministra za poljedelstvo z dne 14. marcija 1900, št. 6989/907.

Ker je poljedelski svet ob svojem zadnjem zborovanju podal svoje mnenje o programu, kateri se je v pospeševanje poljedelskega združništva izdelal v tem uradu, uvedlo je poljedelsko ministristvo skoro v vseh deželah akcijo z namenom, da na podlagi tega mnenja in programa v velikem obsegu razvije in razširi poljedelsko združništvo.

Ob jednem se mi vidi, da je prišel čas, da tudi za deželo Kranjsko storim potrebne korake in pošiljam Vaši ekselenci priložena, v poljedelskem ministristvu izdelana »Načela« in istotako priloženi

referat drja Štefana Lichta, kateremu je pritrtil tudi poljedelski svet.

Načela imajo namen, da podajo posameznim deželnim oblastvom za propagando in poučevanje s strani političnih gospodk kratak pregled vseh onih združniških nalog, katere hoče poljedelsko ministristvo kolikor mogoče med kmetskim prebivalstvom pospeševati.

Da pa dvignem in pospešim poljedelsko združništvo posebno na Kranjskem, zdé se mi sledeče priprave in naredbes potrebne:

a) Na podlagi imenovanih »Načel« naj bi c. kr. deželna vlada po okrajnih političnih gosposkah poljedelce poučevala o uspehih, ki se z gojenjem združništva dajo doseči, na gospodarskem polju, jih nagovarjati k ustanovitvi takih zadrug ter jih po svojih močeh pospeševati.

Priporočam tudi, da si pri tej akciji po šolskih in cerkvenih gosposkah zagotovite sodelovanje učiteljev in duhovnikov, ki so že opetovano z uspehom poučili kmetsko prebivalstvo o gospodarskem in npravnem pomenu poljedelskih zadrug in postali tako važni razširjevalci združniških naprav.

b) Poleg kranjskega dežel. odbora naj bi se ob svojem času »c. kr. kmetijska družba v Ljubljani«, oziroma deželni kulturni svet, ki naj se eventualno ustanovi, dalje »Gospodarska zveza« v Ljubljani in »Ljudska posojilnica, registrirana zadruga z neomejeno zavezo« v Ljubljani obvestile o akciji, ki jo namerava poljedelsko ministristvo na podlagi mnenja poljedelskega sveta, in se povabile, da sodelujejo pri pospeševanju kmetijskega združništva. Ob jednem naj se jim sporočé »načela« in pošlje nekaj izvodov imenovane referata dr. Štefana Lichta.

c) Kar pa se tiče poljedelskih kreditnih zadrug, tedaj vkljub temu, da obstoji že nebroj Raiffeisenovih posojilnic, delujete še dalje na to, da se še bolj raz-

širijo. »Gospodarska zveza« v Ljubljani more v tem pogledu storiti še mnogo koristnega s tem, da nastavi zadostno število uradnikov, ki bi ustanavljali in pregledovali Raiffeisenove posojilnice, zlasti pa s tem, da upelje učne tečaje za blagajnike teh posojilnic in razpiše za udeležence ustanove, k čemur je poljedelsko ministristvo kakor v drugih deželah pripravljeno prispevati s primernimi sredstvi.

Ob priliki privzetja »Gospodarske zveze« k poljedelstvu in razširjenju kreditne združne organizacije pa bi bilo na vsak način potrebno, da se storé priprave za primerno preosnovo te zveze in vseh njej pridelenih posameznih zadrug.

d) Posebno pozornost pa morate v bodoče posvetiti vprašanju, katerega se je »Ljudska posojilnica« že lotila, vprašanju namreč o racionalnem osredotočenju kreditnih opravil. Kolikor časa Kranjska nima deželne hipotečne banke, ki bi mogla — kakor se to n. pr. godi ravno na Nižjem Avstrijskem — prevzeti vse knjigovodstvo in blagajniško poslovanje ljudske posojilnice, bode dobro, da stopi v zvezo z nižjeavstrijsko deželno hipotečno banko, kakor je to n. pr. storila Predarlška centralna zveza, ter se izogne tako hipnemu pomanjkanju denarja kakor tudi zadregi, kje ga naložiti.

e) Jedno najvažnejših združniških opravil, katerega razsežno in racionalno organizacijo vzemite na Kranjskem v prvi vrsti v roko, pa je nakupovanje. Poljedelsko ministristvo zavzema pri tem stališče, izraženo v »Načelih«, stališče namreč, da bi bilo priporočati, naj se nakupovanje združi s kreditnimi opravili Raiffeisenovih posojilnic ter potom centralizacije v centralni zvezi napravi jednostavno in se primerno razvije. Zato se more dejstvo, da je »Gospodarska zveza« v Ljubljani vplivala na ž njo združene Raiffeisenove posojilnice, naj spremene svoja pravila v tem smislu, da razširijo svoj delokrog

tudi na nakupovanje, imenovati le namenu primerno. Da se pa ta organizacija dovrši, bode treba, da se »Gospodarska zveza« spremeni v registrirano zadrugo, da ji bode mogoče potem na podlagi jamstva urediti nakupovanje po trgovskem načinu. — Treba bode tudi proučiti vprašanje, bi li ne kazalo potem združiti ljudsko posojilnico z gospodarsko zvezo, da bi posamezne kmetske zadruge ne bile primorane v svrhu izravnanja denarnega prometa in posredovanja blaga biti člani dveh osrednjih zavez. Nakupovalne in razprodajalne zadruge pa in kmetska konsumna društva, ki so danes združena v gospodarske zvezi, morejo tudi tedaj, če se nakupovalna opravila izroče deloma Raiffeisenovim posojilnicam, pripadati novi osrednji zadrugi ter si po njej ne samo preskrbeti potrebnega kredita nego tudi opraviti nakupovanja blaga.

Kakor za kreditno organizacijo, tako velikega pomena je tudi za dobivanje poljedelskih potrebščin potom zadrug upejljava učnih tečajev zlasti za osobe, ki naj se izšola v kupčiji z gnojem in bilo bi torej »Gospodarski zvezi« oziroma osrednji zadrugi, ki naj se iz nje ustvari obdržavanje takih tečajev priporočati.

f) Med produktivnimi in razprodajalnimi zadrugami pa bodo na Kranjskem za nadaljni uspešni razvoj še posebno sposobne one zadruge, ki se pečajo z živinorejo in prodajo živine, dalje sadjerejske zadruge in zadruge za uporabo sočivja, posebno kislega zelja in planinskega maha, slednjič mlekarske in vinarke zadruge, in treba bi bilo po našem mnenju njih gojenje, zlasti pa razvoj v Ljubljani obstoječega vinogradniškega društva na podlagi združenja posameznih vinogradniških društev v jedni osrednji zvezi podpirati z vsemi mogočimi sredstvi.

Žitnice bi mogle na Kranjskem vsaj za bližnjo bodočnost priti v poštev le izjemoma, da se odpravijo lokalne tržne

LISTEK.

Vodovje narašča.

Francoski spisal Emile Zola.
(Konec.)

Od tega trenutka naprej nisem mogel več jasno misliti, jedino, kar je še živelo v meni, je bil živalski nagon samoohranjenja. Kadar je prišla voda bližje, sem se umaknil. Mej tem ko sem tam sedel tako topoglavo, sem zaslišal, da se prav poleg mene nekdo smeje, ne da bi si mogel razložiti, kdo je to.

Napočil je dan, vse nebo je žarelo v svetli jutranji zarji. Bilo je lepo in sveže ter tako mirno kakor na bregu kakega tihega ribnika, katerega površina se lahko valovi ob solnčnem vzhodu.

Toda poleg mene je donel še vedno čudni smeh, in ko sem se obrnil, sem videl Marijo, katera je stala tu v svoji premočeni obleki ter se smejala.

Ah, ubogo, drago bitje, — kako dražestna, ljubka je bila v tej rani jutranji uri! Videl sem, kako se je sklonila ter zajela z otlo roko nekoliko vode, da se umije. Potem si je razplela svoje lepe, plave lase ter si jih pritrčila v vozél zadaj na glavi. Hotela se je vsekakor opraviti, bržčas misleč, da je v svoji mali sobici, nedeljskega jutra, ko zvoné veselo zvonovi.

In smejala se je še vedno, njen

zvonki, veseli otroški smeh, s svetlimi očmi in od sreče žarečim obrazom.

Tudi jaz sem se začel smejati ž njo, navzel sem se njene blaznosti. Strah jej je zmedel pamet. Bila je to milost nebes, kajti videti je bilo, da se tako veseli lepega, čistega spomladanskega jutra.

Jaz sem jo gledal in nisem razumel, kaj hoče. Tako sem le prijazno kimal z glavjo. Lepotičila se je še vedno. Potem, ko je mislila, da je gotova s svojimi pripravami, je zapela s svojim zvonkim glasom jedno svojih pesmij. Kmalu pa je ponehala, ter zaklicala nekemu, katerega glas je čula le ona: »Pridem, pridem!«

Potem pa je pela naprej, zlezla s strehe v vodo, ki jo je lahko objela.

Kaj se je zgodilo potem, se ne spominjam več. Sedel sem popolnoma sam na strehi. Voda je še vedno naraščala. Zdi se mi, da sem se oprijel naposled z vso močjo nekega dimnika, kateri je še stal, — kakor žival, ki noče umreti. In potem nisem čutil ničesar več — ničesar.

VI.

Čemu živim še vedno? — Zvedel sem, da so prišli ljudje iz Saintina okolo šeste ure s svojimi čolni ter me našli onesveščene na dimniku. Ako bi bila povodenj milosrčna, vzela bi me bila tekot moje nezavesti seboj, ko mi je vzela že vse drage.

Jaz, stari mož, še trmoglavo živim, mej tem ko so umrli vsi drugi: mali otroci,

cvečoca dekleta, mlade zakonske dvojice in stari zakonski pari. In jaz živim še nadalje, kakor usahnel plevel, katerega korenine se oklepajo kamenja. Ako bi bil imel pogum, storil bi kakor Pierre, rekel bi kratko: »Z Bogom, dovolj imam tega,« ter se zagnal v Garono, da bi šel isto pot, po kateri so šli vsi drugi.

Otrok nimam več, moja hiša je razdejana, moja polja opustošena. O tisti večeri, — ko smo sedeli vsi pri mizi, stari na sredi, potem mladi po vrsti, ko me je obdajala njih veselost ter mi ogrevala srce! O lepi dnevi žetve in trgatve, ko smo bili vsi pri delu ter se vračali, ponosni na vse svoje bogastvo, zopet domov! — O naši lepi otroci in naši lepi vinogradi, — naša lepa dekleta in naša lepa žitna polja, veselj me starosti, živo plačilo vsega mojega žitja! In sedaj, ko je vse to uničeno, — moj Bog, čemu zahtevaš od mene, naj živim še nadalje?

Ni je tolažbe za me. Nočem, da bi mi pomagali. Svoja polja bom dal ljudem, ki imajo še otroke. Oni bodo morda imeli poguma, osvoboditi zemljo razvalin ter jo iznova obdelati. — Ako nima človek nobenih otrok več, treba le malega kota, da tam umrje.

Imel sem le še jedno željo, poslednjo željo. — Najti trupla svojih, da jih zakopljem na našem pokopališču, pod kamnom, kjer bi nekoč počival tudi jaz.

Čul sem, da so ujeli v Toulousu veliko

število mrtvecev, katere je veletok odnese seboj. In sklenil sem, da potujem tja.

Povodenj je provzročila neizmerno veliko škodo. 700 ljudij je utonilo, vsi mostovi so se porušili, cel del mesta je bil kakor pokošén ter pokrit z blatom, 20.000 ljudij je bilo oropanih svojega imetka ter izpostavljenih lakoti, — vse mesto okuženo od mrtvaškega duha. Bali so se, da se pojavi v množini legar, povsod je vladala žalost, na cestah je mrgolelo mrtvaških voz, in vsa miloščina, ki je vrela vkup, ni mogla zopet popraviti škode. Toda jaz sem hodil mej tem razdejanjem sem in tja, ne da bi bil kaj videl. Mislim sem le na svojo lastno nesrečo, na svoje mrtvece.

Dejali so mi, da so res ujeli veliko trupel. A bila so že vsa pokopana na pokopališču mesta. Samo neznance so poprej fotografirali. Mej temi groznimi slikami sem našel tudi Gasparda in Veronika, v tesnem, strastnem objemu. Njiju ustna so se našla v smrti v poročnem poljubu. Njiju okorele roke so se držale objete tako tesno, ustna so bila neločljivo drugo na drugo pritisnjena, da bi jima trebalo polomiti kosti, ako bi ju hotel kdo razločiti. Tako so ju torej skupaj fotografirali ter položili skupaj v grob. Druzega nimam ničesar več kot to grozno sliko. Ta lepa otroka — njiju obraza sta sicer spačena in od vode napihnjena, a vendar govoré njiju poteze o heroizmu njih ljubezni.

In jaz ju ogledujem ter jočem.

neprilike. Kazalo bi morebiti ustanoviti po jedno skladišče za Gorenjsko in Dolenjsko, katerih zadnja naj bi se pečala z združenim razprodajanjem pšenice in fižola. —

g) Za presojo vseh onih pogojev, ki pridejo v poštev pri ustanovitvi in upravitistih zadrug, ki računajo na podporo javnih oblasti, naj bi se ustvaril, kakor naglašajo že »Načela«, presojevalni urad, ki naj deželi, kakor tudi poljedelskemu ministrstvu objednem služi kot krajna odobrovalna komisija pri dohajajočih prošnjah za podporo.

Za Kranjsko bi bilo umestno, v smislu našega programa in oziroma Licht-ovega referata, ustanoviti jeden tak urad, in sicer za enkrat v zvezi z deželnim odborom pod predsedstvom deželnega glavarja.

Ta komitè naj bi se konstituiral kot odobrovalna komisija za zadeve poljedelskega združništva. Razun iz deželnega glavarja sestajal bi še iz deželnega kulturnega referenta v deželnem odboru, jednega ali več zastopnikov c. kr. deželne vlade in po jednega zastopnika c. kr. kmetijske družbe, »Gospodarske zveze« in »Ljudske posojilnice« v Ljubljani.

Mnenja imenovanih komisij morala bi se, razun na temeljito preiskavo vprašanja o potrebi ter drugih, za prospanje združnih podjetij in načrtov važnih momentov raztezati še posebno na natančne podatke o približnih stroških in njih pokritju.

V mnenju bi se morala navesti svota pokrita po trgovskih deležih in jamstveni obvezi, dalje prispevek dežele ali drugih javnih činiteljev, potem del onih stroškov, ki naj se po osrednji zavezi pokrijejo s preskrbljenim kreditom, končno bi se moral staviti določen predlog o državni podpori, bodisi subvenciji ali posojilu ter imenovati zaveza, kateri pripada dotična zadruga.

Če pa se enkrat ustanovi na Kranjskem deželni kulturni svet, bilo bi priporočati, da se ta odobrovalna komisija privzame, kakor v drugih deželah, k deželnemu kulturnemu svetu kot specialni komitè stalnega odbora.

V Ljubljani, 28. junija.

K položaju.

Jutri prinese »Wiener Zeitung« objavo, da se je določil proračunski provizorij s § 14. za pol leta. Hkratu objavijo uradni listi cesarsko pismo, s katerim se določa kvota za eno leto. O nadaljnjem razvoju položaja ni nobenih pozitivnih podatkov. Toliko pa je gotovo, da je nameravana »večina dnevnega reda« padla v vodo, in da so Poljaki obsedeli med dvema stoloma. Na desnici jih ni več, na levo pa ne morejo. »Czas«, glasilo poljskega kluba, izjavlja, da morejo biti Poljaki le pri taki večini, ki ima ista načela in iste smotre kakor Poljaki. Teh pač na levici ni! — »Linzer Volksblatt« dokazuje, da morajo za sedanje notranje politične zmešnjave trpeti le volilci, le narod. Na gospodarskem polju se kaže velikanska škoda. Državne železnice so imele izredno slabo leto, zato so povišale tarife. Posnemale pa jih bodo tudi privatne železnice. Premog, sladkor, moka, vino in druge življenske potrebščine bodo še dražje. In vsega tega je kriva notranja drž. kriza.

Obsedno stanje v Madridu.

Radi novih in povišanih davkov vre že nekaj mesecev po Španiji. V raznih mestih so bile že prave revolucije, katere so morali zatirati vojaki in orožniki, sedaj pa se je proglasilo obsedno stanje še nad Madridom. Vse časopisje opozicije napada s silno vehemenco ministrskega predsednika Silvello in druge ministre. Odposlanstvo madridske trgovinske zbornice pa je v avdijenci pri kraljici-regentini govorilo toli odločno in jasno, kakor običajno govore le puntarji. Odposlanstvo je zahtevalo, ne prosilo, naj se ministrstvo Silvelle odpravi nemudoma. Očitati so mu, da je v zvezi z borznimi spekulanti proti revnejšim slojem ter izjavili, da se davki ne bodo plačevali tako dolgo, da se Silvello ne pošlje v pokoj. Ker pa so se prav istega dne začele ružežni pri nekaterih davkoplačevalcih, se je raznesla vest o tem kakor vihar po vsem Madridu. Skoraj vsi trgovci so zaprli svoje trgovine in zbrale so se na raznih krajih velike trume demonstrantov, ki so razgrajali proti vladi. Še isto noč se je proglasilo obsedno stanje, toda madridski trgovci in

obrtniki se nečejo udati, nego so sklenili, da svojih trgovin in delavnic sploh ne odpro več. Tako so v Madridu, razen v nekaterih glavnih ulicah, povsod vse trgovine zaprte, in občinstvo je celo že radi najpotrebnejših živil, radi kruha in mesa, v veliki stiski. Vlada pa je dala poslopje trgovske zbornice in klub industrialcev zapreti in policijsko zasesti. Odbori pa so si izbrali druge lokalitete, odkoder vodijo vso vojno proti vladi. Za španske razmere je jako značilno, da vodje liberalne opozicije tudi v tem slučaju nastopajo proti vladi. Tudi Sagasta, bivši ministrski predsednik, deluje proti Silvelli. Toda krona še vedno zaupa Silvelli; časopisje se najostreje preganja in zatira se s silo vsak svobodno izraz narodovega mnenja. V Španiji vre jako opasno, in beda je tisti motor, ki giblje ondotne razmere v sila nevarnih tirih.

Vojna na Kitajskem.

Angleške, američanske in ruske čete so Tsientsin srečno osvobodile. Bil je pač že skrajni čas. Inozemci so se zbrali vsi na enem prostoru ter v strahu in trepetu pričakovali, da jih Kitajci pobijejo do zadnjega. Kitajci so jih neprestano bombardirali ter ubili veliko število. Evropske čete pa niso imele dosti opravka pri osvoboditvi Tsientsina, ker so se kitajski vojaki in boksarji umaknili že po kratkem boju. Poslaniki so zapustili Pekin pod varstvom kitajske eskorte ter odšli baje proti severju. Tudi drugi tujci so ostavili Pekin, tako da je danes Pekin popolnoma kitajski. Evropske in druge čete bodo morale pač siloma zavzeti Pekin, pred katerim stoji baje 50.000 mož. Kar se tiče Seymourjevih čet, so došle jako vznemirljive vesti. Seboj je imel 2000 mož in živil za dober teden. A 14 klm od Tsientsina so ga Kitajci zajeli ter je sedaj oblegan že 3 tedne. Baje ima že 62 mož mrtvih in 200 ranjencev. S heliografom je naznanil v Tsientsin, da se mora držati samo še dva dni, in da prosi nujno vsaj 2000 mož pomoči. Nato je odšlo 25. t. m. iz Tsientsina 2000 Rusov. Samo v pokrajini Pečili stoji 60.000 Kitajcev pod orožjem, baje pa premore Kitajska nad 400.000 vojakov. Nekateri listi sicer poročajo, da stoji v okolici Pekina že sedaj 360.000 mož z 220 sedemcentimetskimi, 18 Kruppovimi in 150 Maksimovimi topovi, a ta vest ne more biti resnična. Revolucija, ki je bila omejena spočetka le na provincijo Pečili, se širi silno naglo ter so ustaši sedaj tudi že v južnih pokrajinah. Nemška topničarka »Itis«, ki plove po reki Peiho proti Tsientsinu, je sporočila, da se bližajo veliki oddelki Kitajcev, ter da se je nadejati napada. Šefi mednarodnega brodovja so imenovali američanskega kapitana Wiseja poveljnikom v Tongku, mestu blizu luke Taku, da bo vodil pošiljatve živil. Evropa se z največjo naglico pripravlja za vojno s Kitajsko. Rusija mobilizuje cel armadni kor, Anglija pošlje vse moštvo in ladijevje, ki je svobodno, Nemčija pomnožuje svoje čete vsak dan in Francija seveda ne zaostaja. A tudi Japonska in Amerika pošljeta močne voje. Tako bo v kratkem času okoli 100.000 mož na Kitajskem. Izid vojne je gotov, a vpraša se le, koliko časa in denarja bo treba, da se napravi zopet red.

Dopisi.

Iz Žirov, 27. junija. Pretečeno nedeljo smo pokopali našega mnogozaslužnega župana, gosp. Antona Sedeja. Pokojnik je bil rojen l. 1835. Obiskoval je idrijsko mestno šolo. Prejemši od svojih starišev posestvo v last, skušal je s kupčijo pridobiti si premoženja, da bi s tem lahko posestvo zboljšal ter povečal. Kupčeval je mnogo s predivom, hrvaškim vinom in z živino. Poznejši čas pa je porabil le za dobro obdelovanje polja, za sadjerejo ter deloma tudi za čebelarstvo. Dolgo vrsto let bil je cestni odbornik, mnogo časa občinski odbornik, dokler ga niso pred 8 leti izvolili županom. 8 let županoval je v naši občini, ter si je za taisto pridobil mnogo zaslug. Zадnjo zimo pa si je nakopal bolezen, katera ga je mučila nad pol leta, ter ga nazadnje spravila v prezgodnji grob. Pokojnik bil je vzoren značaj. Bil je dober gospodar, vedno vnet za napredek kmetijstva. On je bil mož narodnega mišljenja. To mišljenje kazal je vedno neustrašno. Kot takega so ga tudi vsi cenili, ga vedno spoštovali ter pri vsakej volitvi volili za volilnega

moža. Neumorno deloval je kot župan v blagor občine, ter se ni strašil pred letom vzlic visoke starosti še sprejeti župansko mesto, da si je dobro vedel, koliko težav bo moral prestati kot župan, ker nastali sta v občini dve ravno takrat stranki, ki sta se hudo bojevali ves zadnji čas. Toda uverjen, da ga je večina občinskega odbora izvolila novi županom le v prepričanju, da je on v stanu vse ovire krepko odstraniti ter občino vedno dobro zastopati, se ni strašil groženj nasprotne stranke. Prerano umrl je z veseljem podpiral vsa društva ne le domača, ampak tudi vsa sosedna. Vsakemu je z veseljem pomagal, če je le mogel. Rad je podpiral prošnje vsacega, ter se mnogokrat ni bal dolžnih potov, da je osebno izražal na pristojnih mestih svoje prošnje. Občina je zgubila z njim prav mnogo, kajti vsled velicega vpliva, ki ga je imel pokojnik pri višjih krogih, posrečilo se mu je, da je mogel mnogo težavnih zadev, ugodno rešiti. Da je bil ranjki resnično mnogo spoštovan in priljubljen mož, pokazalo se je pri njegovem pogrebu. Pripeljal se je iz Ljubljane gosp. dr. Tavčar z gospo, iz Idrije »Sokol« korporativno, mnogo uradnikov ter meščanov, iz poljske doline jih je prihitelo mnogo, da so spremili dobro jim znanega in priljubljenega moža k zadnjemu počitku. Udeležila se je pogreba domača požarna bramba ter na stotine ljudi. Pred krsto nosili so občinski odborniki tri in idrijski »Sokol« jeden venec. Pred hišo pa v cerkvi in na grobu so izborni idrijski pevci lepo zapeli žalostinke. Res ginljivo je bilo petje ter privabilo marsikakemu prijatelju rajncega župana solze v oči; iz ust vseh pa se je čulo: bodi zemljica lahka blagemu možu! Da, mirno počivaj, dragi nam župan, v preranem grobu, drobte pa, kar si jih skazal, zasluge kolikor si si jih pridobil za občino, ostanjejo nepozabljene, nepozabljen bode spomin na te.

Naše mlekarne in njih preosnova.

V št. 141. »Slovenskega Naroda« spopolnil je g. V. moj pod gorenjim naslovom objavljeni članek, oziroma je hotel spodbiti točko 3 prihodnje centrale. Gospod pisec V. se nikakor ne more ogreti za to, da bi bodoča centrala, katera se gotovo ustanovi, sprejemala in izdelovala sploh mlečne izdelke njele podrejenih mlekarne.

Da se vse to pereče vprašanje vsestransko pojasni, hočem navesti še nekaj misli v podkrepljenje svojega načrta, posebno kar se tiče 3. točke.

V svojem prvem članku sem izrecno povdarjal, da obdrži vsaka mlekarne svoj domači delokrog, to je, da preskrbuje in zalaga s svojimi izdelki vse njene doseданje odjemalce, a po isti ceni, kakor jih določa centrala. Podrejene mlekarne bi pošiljale toraj centrali edino le ono blago, katererega ne bi mogle same razpečati.

Kako blago naj bi posamezne mlekarne pošiljale centrali, sem pa dovolj jasno označil že zadnjič. Najbližje bi pošiljale sveže mleko, bolj oddaljene smetano, a najbolj oddaljene pa le surovo maslo.

Gospoda pisca V. strašijo tu vozni stroški. Ta strah je pač prazen. Ministrstvo je že tako rekoč namignilo, da bode pripravljeno vožnino kolikor toliko znižati, to je že nekaj, a kar je glavno, je pa pač to, da se bode, ako se ustanovi centrala, delo posameznim mlekarbam skoro vse odvzelo, tedaj tudi oskrbovalni stroški se bodo jako znižali. Ako se v sedanjem času zračuni, koliko denarja pogoltne posameznim mlekarbam le napravljanje sira, to so drva, prostori za gođenje sira in delo pri siru, a če se še vračuna vrednost kakovosti sira, in koliko se ga pokvari, potem se pač lahko trdi, da dovaževalni stroški prihodnji centrali ne bodo dosegali niti tretjino zgoraj imenovanih stroškov. In pri vseh teh ogromnih stroških, ki ga provzročata napravljanje sira v sedanjih razmerah se nahajajočim mlekarbam, ne proizvajajo naše mlekarne onega finega sira, ki bi bil sposoben ali za izvoz ali pa za tekmovanje tujemu uvožnemu siru. In to je prav lahko umevno. Kajti vsaka gorska mlekarne pač ne more imeti za mlekarja sirarskega veščaka, ker taki veščaki ne rastejo za vsakim plotom in tak veščak tudi ne bo hotel

tlačaniti za običajno dnevno mezdo; to so gospodje, ki hočejo biti plačani. In kje so prostori?

Da pa bode morala centrala dobivati od vseh združenih mlekarne preostanek mleka, surovega masla in smetane, je pa naravna zahteva kajti centrala bode proizvajala edino le za izvoz, za izvoz se pa more le tedaj delati, ako je res kaj blaga tu. Da bodo pa stroški centrale v primeri stroškom posameznih mlekarne dosti manjši, pa pač ni treba povdarjati, posebno še tedaj, ako bode kranjski deželni odbor s prihodnjim letom nastavljal sirarskega veščaka, — v pravem pomenu besede — in ta veščak bode tehtnični voditelj bodoči centrali.

Kot nadaljna zahteva, da bodo morale posamezne mlekarne centrali pošiljati svoj preostanek, je tudi ta, da bode s centralo združena praktična mlekarška šola, in ta bode morala biti vsekakor na sedežu centrale, le tedaj vspešno delovala, ako bodo gojenci v istini videli in sami delali to, kar se more zahtevati od moderne centrale.

Če se pa hočemo ozirati na vremenske nezgode pri ustanovitvi centrale, pa mislimo, da je to taka malenkost, preko katere gremo pač lahkega srca na ustanovitve centrale.

Odločno sem pa proti ideji g. V., da se ustanovi v Trstu slična centrala oziroma prodajalna slovenskih mlečnih proizvodov. Tržaške razmere primerjati z dunajskimi in graškimi je pa ravno isto, kakor če bi hoteli prištevati slona v isto vrsto kakor muho Dunaj in Gradec nista Trst. Na Dunaju in v Gradcu se prodaja mleko nemških krav, a v Trstu bi se prodajalo mleko slovenskih krav. In to je ravno ona točka, ona skala, ob kateri se gotovo razbije vsak poskus ustanovitve v Trstu centralo, oziroma prodajalno slovenskih mlečnih izdelkov, in to toliko časa, dokler vlada v Trstu poulična drubal, ki ne pozna drugega in tudi noče poznati, kakor edino le laško.

Naravnost lahko trdimo, da napovedo vsi pristni laški (?) prebivalci mesta Trsta bojkot slovenski mlekarški centrali in to pod uplivom one iste poulične drubali, ki danes dela javno mnenje v Trstu. Dokazov dobivamo vsak dan sproti. Omenjam naj le ono, kar je pred nekaj leti trobil znani »Piccolo«, ko je brumel proti okoličanskim slovenskim mlekaricam, češ, da naj se od njih ne sprejema več mleka, ker so baje prenesnažne, seveda zajec je tičal za drugim grmom.

Omenjam tudi še drug dokaz, da zve svet slovenski, kdo vlada v Trstu. Logaška mlekarne je pred nekaj meseci hotela olajšati delo železnici pri pošiljatvi kangelj ter je v ta namen svoje kanglje zaznamovala na ta način, da je dala gorenji rob z modro barvo pobarvati. Po človeški zdravi pameti je to vsekakor čisto prav, toda tržaški ulični druhali se je ta barva zdela provokacija laškega življa, kajti barva kangelje je bela, rob je moder, a na kangljo nalepljeni železniški listi so opremljeni z rudečimi črkami in številkami, ergo, slovenska trobojnica je skupaj. In dotični odjemalec poštenjak, od nog do glave, je prosil za božjo voljo, da odpravimo te robove, oziroma, da mu ne pošiljamo več takih kangelj, ker drugače mu razbijejo prodajalno in kanglje. Ako se že pri takih malenkostih kaže tako nasprotovanje in nestrpnost, kak vihar bi pa šele nastal tedaj, če bi se nekaterim laškim pristašem odjedel kruh vsled naprave centrale!

Dokler ne zavladajo v Trstu popolnoma normalne razmere, pa opustimo vsako tako misel in bodimo veseli, da nekaterne naše mlekarne prodajo uprav ogromno množino svojih mlečnih izdelkov po posredovanji ravno teh tržaških mlekarških trgovcev.

Ako se g. V. dozdeva, da ni mogoče v življenje poklicati take centrale, kakor jo je nasvetoval pisec teh vrstic, ga pa prosimo, da združi on vse one mlekarne, ki se boje prevelikih dovaževalnih stroškov v tako centralo, kakoršno si predstavlja, mi Kranjci in pa oni Štajerci, ki bodo morali voziti svoje mlečne izdelke mimo Logatca, pa, trdno upam, si bomo ustanovili tako centralo, katera bode s svojimi izdelki zamogla uspešno tekmoovati z vsako konkurenco.

J. Šega.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. junija.

— **Poljedeljsko ministrstvo in gošpodarska organizacija na Kranjskem.** Na čelu današnjemu listu prijavljamo razglas z dne 14. marca 1900 št. 6989, s kojim nam ministrstvo za poljedelstvo kratko in jasno razklada program, po katerem hoče urediti gošpodarsko organizacijo na Kranjskem. Stvar je velevažna, zato je smo ministrov razglas ponatisnili od besede do besede. Ker pa se gre za splošne koristi, menimo, da tudi ministru ne more biti neljubo, ako se zadeva vzame v javno razpravo. Pisali bomo o nji, pa tudi svoje sotrudnike prosimo, da naj nam objavijo slučajne pomisleke proti najnovejšemu reškriptu poljedeljskega ministrstva, katero kakor vse kaže, hoče našega kmeta s tistim kopitom izveličati, s kojim ga že nekaj let tepe naš dr. Šušteršič!

— **Ošabnost našega duhovništva** sesa sedaj svoje moči iz bodočega katoliškega shoda v Ljubljani. Ž njimi nam hočejo zapreti sapo, kakor so jo nam bajè zaprili z znanim delavskim shodom. Mi ne dvomimo, da je duhovščini mogoče, sklicati mnogobrojno množico pobožnih ženic in analfabetov na katoliški shod v Ljubljano. K temu niti treba ni, da Evgen Lampe krevsa od vasi do vasi, ter mlati svojo slamo, ki bi jo drugod ne hoteli niti za steljo živini v hlev pokladati. Pri nas pa velja ta slama za katoliško modrost, da si nam pri tem služi v tolažbo, da ima tudi drugod katoliška modrost dostikrat tisto ceno, kakor jo ima omlačena slama! Prišle bodo torej množice na katoliški shod, in če tudi se bodo s temi množicami pridrvili duhovniki, z rožicami na obrazu in z obširnostjo na telesu, se bodo omenjene množice dale brez težav prepričati, da je vera pri nas v nevarnosti, in da so rudeče cvetoči duhovniki take reve, kakor je bil sv. Janez v puščavi, ki se je pasel ob samih kobilicah in koreninicah. Pa naj le pridejo! Tako romanje v Ljubljano bo še vedno ceneje, nego bi bilo romanje v Rim, ali pa ono v Jeruzalem! Katoliški shod pa ostane vzlic temu prazna šala, s katero se bode rodilo nekaj bobnečih resolucij, torej nekaj cunj, ki bodo potem obvisle na plotu „katoliškega prepričanja“ naših klerikalcev pozabljene, dokler ne strohne! Proti katoliškemu shodu, na katerem se bode združeval cvet slovenske neumnosti, nimamo niti najmanjšega ugovora. Saj pride ž njim v Ljubljano mnogo denarja, ki bi sicer zginit v znano bisago, da bi ga nikdar več ne videli. Pogoj pa je, da se vdeležniki nasproti Ljubljani, ki je v velikih svoji večini odločno naprednega mišljenja, obnašajo spodobno! Če bi se po vzgledu bodisi pijanega, bodisi nepijanega Evgena Lampeta ob katoliškem shodu po ulicah ljubljanskih hotele vprizoriti kake demonstracije proti ljubljanskim liberalcem, potem bi vrli katoliški analfabeti, ki se bodo pritirali na shod, kakor se pritira živina v klavnico, doživeli marsikatero grenko prevaro. Spodobno obnašanje je toraj prvi pogoj; kakor hitro se izpolni ta, je vse v redu, in katoliški shod nam bode — dobro došel!

— **Gimnazij v Kranju** hoče njega ravnatelj Hubad poklerikaliti. Same „Daničarje“ bi najraje zbral okrog sebe. V zadnjem slučaju je oddal svoj glas za ljubljanskega duhovnika, katerega naj bi država preživela do tedaj, dokler ga škof ne pokliče na svoje zavode, in v stran je potisnil dobro kvalifikovanega učitelja, ki je že štiri leta suplent alias tlačan na kranjskem gimnaziju. Ali tu se ni šlo za „Daničarja“! V prejšnjih slučajih — vide Žmavec contra Koprivnik in Pajk contra Koprivnik — pa je bil ravnatelj Hubad drugačnega mnenja; takrat je branil in zagovarjal svoje suplente, da je kar vse pokalo. Takrat je hotel učiteljski zbor pomnožiti za dva klerikalca, in od tod tolika vnema. Skrajni čas je, da se Hubada tu in tam malo potiplje, drugače se bo prebujno razvilo njegovo paševanje na kranjskem gimnaziju. Do sedaj smo mu tu in tam prizanašali, odslej pa ga ne pustimo več iz svojega pogleda!

— **Matija Mrak**, župnik iz Bohinjske Bele, izjavlja v včerajšnjem „Slovenca“: „Narodova“ trditev, da sem s prižnice naravnost prekel neko hišo, v kateri so na binkoštni ponedeljek plesali, je očitna

laž in podlo obrekovanje. Svojim faranom na čast izjavljam, da na Bohinjski Beli niso plesali imenovani dan v nobeni gostilni in, kar je meni znano, tudi ne v nobeni privatni hiši. Ta ples si je izmislil le „Narodov“ dopisnik, da more odrihati po meni in mojih Belanih. Da je moja izjava istinita, kličem na pričo vse moje farane, ki redno obiskujejo službo Božjo, pa tudi vse Blejce, ki hodijo ob nedeljah v belansko farno cerkev. Vsi ti so mi priča, da sem 1. in 2. pobinkoštno nedeljo bral samo škofov pastirski list, da o plesu nisem spregovoril niti jedne besede. Na praznik presv. R. T. pa radi procesije sploh na prižnici nisem bil. Ako je bil tedaj „Narodov“ dopisnik v zadnjem času kedaj med mojimi poslušalci, bil je v resnici „stekel“, in ako ni imel torbe na obrekovalnih ustih, je velika sreča za moje farane, da katerega izmed njih takoj v cerkvi ni popadel. — To izjavljam, da svet zvè, kako vnebovpijoče laži trosi „Narod“ o duhovnih mej narod. — Ali za tako častnikovo lopovstvo ni nobene oblasti? — Pripoznamo, da smo župniku Mraku v tem slučaju delali krivico, in ker smo lojalni ljudje, to odkrito pripoznamo. Iz izjave gospoda Matije Mraka pa je razvidno, da spada mej najhujše kričače, kar jih imamo v taboru naših klerikalcev! Njegova gonja proti liberalni stranki in proti našemu listu je pri vsaki priliki surova in skrajno arogantna. Zatorej smo bili prepričani, da ima blagoslovljeni mož v sebi vse sposobnosti, nastopiti za javnega preklinjevalca. Ali delali smo mu krivico, in kakor rečeno, v tem slučaju je gospod Matija Mrak nedolžen. Ob svojem času prejel smo od svojega stalnega in v vsakem oziru zanesljivega poročevalca vest, da se je ta in ta dan po župniku s prižnice preklela hiša nekega krčmarja v Ribnem, ker se je v nji binkoštni ponedeljek plesalo. V svoji nevednosti smo bili mnenja, da spada Ribno k župniji v Bohinjski Beli, in da je bil župnik, ki je z lece klel, gospod Matija Mrak. Naš poročevalec, do kojega smo se takoj obrnili, pa nas je sedaj poučil, da imajo v Ribnem svojega gospoda, nekega Pristova, in da je le-ta vse tisto zakrivil, kar smo pomotoma Mraku očitali. Vse, kar se je v ti zadevi pisalo, gre torej na račun milega gospoda Pristova, ki je v Ribnem ekspozit ali kaj takega. Glede tega gospoda pa ne prekličemo ničesar, ker naš dopisnik nam je znova potrdil, da je vse, kar se je v našem listu poročalo, gola resnica.

— **Učitelj Kremžar in dr. Janežič.** Kandidat za nadučiteljsko mesto v Št. Vidu pri Zatičini, Iv. Kremžar je strašil danes po ljubljanskih ulicah v črni salonski obleki in krvavorudečih rokavicah. Pod pazduho ga je vodil od klerikalnega veljaka do klerikalnega veljaka dr. Janežič s cilindrom. Oblezla sta vse klerikalne voditelje in razne člene deželnega šolskega sveta. Ali sta bila tudi pri Merku in Šumanu, ne vemo; no, končno zadošča, če sta bila pri Klofutarju in Šušteršiču!

— **Občni zbor „Slovenske Matice“.** Včeraj popoldne se je vršil v mestni dvorani 36. občni zbor „Slovenske Matice“. Radi odsotnosti g. predsednika, prof. Fr. Levca je vodil zborovanje podpredsednik g. prof. dr. Fr. Lampe, ki je, pozdravivši zborovalce, omenjal, da društvo napreduje ter se dotaknil dveh točk, kateri sta v tajnikovem poročilu prav posebno naglašeni, namreč slovenske kritike in slovenskih pisateljev. Tajnikovo poročilo toži, da so kritike večinoma neobjektivne in preostre. Podpredsednik meni, da je ta tožba pretirana, kajti vsega se pri najboljši volji ne more hvaliti in kritiki morajo omenjati nekatere nedostatke, če že zaradi ničesar drugega, vsaj zato, da dokažejo, da so kritikovane knjige res pazljivo čitane. Vsekakor pa je želeli, da bi bila slovenska kritika vedno blagohotna, kajti sicer pisatelji nimajo veselja do delovanja. Druga tožba, ki se tiče sodelovanja starejših in mlajših pisateljev, je bolj opravičena. Zakaj se odtežajo društvu starejši pisatelji, podpredsednik ne ve. Vzroka ni nobenega. Da ne pristopajo med sotrudnike mlajši pisatelji, misli podpredsednik, da je temu vzrok bojazen pred javno kritiko. Pa če Bog da, bo vendar kmalu bolje, in „Matica“ bo resnična mati, ki bo združevala v sebi vse slovenske literate. Iz poročila gosp. tajnika Laha omenjamo, da je ostalo v odboru in v odseku malone vse pri starem. Mesto umlega, potepnega Zupana je bil

voljen g. prof. Pintar. Med letom je izstopil iz odbora g. Simon Gregorčič. Umrli pa je dr. Jarc. Odbor je imel štiri seje. Izdalo se je letos šestero knjig, katerih izdaja se je zakasnila radi tiskarn. Kritika o knjigah je bila zelo različna, drugačna v javnosti, drugačna v privatni družbi. Časopisna kritika je polna predsodkov in neobjektivnosti, ker se premalo uvažujejo dejanske razmere. Za prihodnje leto izda društvo zopet šestero knjig: Zbornik, Prešernovo spomenico, Narodne pesmi (V. zv.), Slovstveno zgodovino (Konec), Letopis in Knezovo knjižico. Stenski zemljevid se doslej ni mogel izdati radi nesporazumljenja s tiskarjem glede stroškov. Vrše se pogajanja. Odbor je povsod štedil s društvenim denarjem in v vseh točkah imel v primeri s proračunom manjše izdatke. Premoženje se je zato povišalo, dasi je imelo društvo pri kurzih okoli 400 gold. izgube. Jurčič-Tomšičeva ustanova je ostala letos nedotaknjena, ker ni bilo konkurenčnih spisov. Knjižnica je iznova precej narasla. Poverjenikov je bilo lani 155, a se je njih število zopet povečalo. Pred desetimi leti je imelo društvo 1031 členov, lani pa 2851. Število členov vedno narašča. V zadnjem času je pristopilo več novih ustanovnikov, med temi je tudi ljubljanski knezoškof, Anton B. Jeglič. Akcija, da bi se pridobila društvu ministrska podpora, doslej ni imela uspeha, a upati je, da se tudi ta velevažna stvar reši končno ugodno. Nato se je pritrnilo, da ostanejo dosedanji račun presojevalci. Blagajnik g. dr. Starè je predložil tiskane račune „Sl. Matice“ za XXXV. društveno leto. Sklep računa vseh dohodkov in stroškov za minolo leto pa kaže, da je bilo 17.517 gld. 29½ kr. dohodkov in 16.224 gld. 62½ kr. stroškov, torej prebitka 292 gld. 67 kr. Dne 31. decembra 1898. je znašalo društveno premoženje 56.020 gld. 16 kr.; po množilo se je za 196 gld. 16 kr. Proračun izkazuje 20.144 gld. dohodkov in 20.144 gld. stroškov. Depozita: Odsek za dr. Costov spomenik 1854 gld., odbor za dr. Bleiweisov spomenik 3715 gld. Narodne ustanove Jurčič-Tomšičeva 3520 gld. 82 kr. Anton Knezova 30.900 gld. 21 kr. Pri dopolnilnih volitvah društvenega odbora so se izvolili gg.: Bartel, Funtek, dr. Glaser, dr. Janežič, Kržič, Majciger, Pleteršnik, Sket, Vilhar in Zupančič. Na mesto Sim. Gregorčiča je bil izvoljen urednik „Kat. Obzornika“, g. dr. Aleš Ušeničnik. O odborovem predlogu, naj se društvena hiša proda vsaj za 30.000 gld., je poročal g. ravnatelj Šubic. Dokazoval je, da je hiša stara, slaba in društvu le v breme; potrebne so vedne in vedne poprave, ki jako obremenjajo blagajno, zato naj se hiša proda kupcu, katerega izbere odbor, da ne pride hiša v kakšne nepravde roke. G. dr. Tavčar je pobijal odborov predlog, češ, hiše ne bo kupil nihče pod ugodnimi pogoji, ako jo odbor sam opisuje javno kot staro in slabo podrtino. Društvo bo moralo imeti lepo stanovanje, kakoršnega pa za svoje svrhe ne dobi po 1000 gld. na ugodnem kraju. Hiša se s 5% obrestuje, torej nikakor ni breme društvu. Inženerja, ki sta po odborovem navodilu preiskala hišo, sta seveda morala najti vse polno napak. Ravnala sta po tendenci odbora, zlasti g. predsednika, ki se je nekako zaljubil v misel, da se mora hiša vsekakor prodati. Hiša pa ni tako piškava, in če se je korenito popravila že po potresu, bodo zadoščale sedaj le manjše poprave. Tak zavod, kakor je „Matica“, mora imeti svojo hišo, zato naj se predlog odbora odkloni in odboru naroči da hišo polagoma popravi, v kolikor je to res potreba. Monsignor č. g. prof. Tomo Zupan je govoril istotako proti prodaji, češ, vsak kajzar se joka, če mora zapustiti svojo hišo. Sicer pa je tudi z narodnega stališča proti prodaji. Okoli „Zvezde“ se je napravil nekak nemški „ring“, zato mora ostati društvena hiša narodna. Premoženja za vzdrževanje hiše je dovolj in za prodajo niti enega tehtnega vzroka. Ravnatelj g. dr. Požar je dejal, da bi bilo žalostno, ako bi morala iskati „Matica“ stanovanja po mestu, kakor, uboga stranka in hiša je potrebna tudi v reprezentančne svrhe. Končno se je izrekel proti prodaji tudi kurat g. Koblar. Ravnatelj g. Šubic in blagajnik g. dr. Starè sta zagovarjala odborov predlog, ki pa je pri glasovanju propadel z 2/3 večino. Tudi dodatni odborov predlog, da se dovoli odboru za poprave 3500 gld., se je odklonil. Nato je podpred-

— „Sonnwendfeier“ v Trziču. Tržiškimi Nemcem, ako jih že smemo tako imenovati, se godi prav dobro. Živ krst in živa duša jih ne motita v nacionalnih igračarijah, s katerimi se zabavajo v tistem kotu za Storžičem. Naj kličejo Votana in vse druge bogove iz germanske Valhale, stvar ne bode drugačna kakor je: voda, ki jo pijejo, je slovenska, zrak, ki ga sopejo, je slovenski, in — ovbe! ovbe! — še celo nemški jezik, ki ga govore, je preklicano soroden tisti slovenski nemščini, s katero so se odlikovale nekdanje kuharice po ljubljanskem trgu! Zategadelj naj imajo svoje igrače tržiški gospodje, njim služijo v zabavo, nam pa ničesar ne škodujejo! Pri tem pa bi morala biti tržiška gospoda vendar nekoliko bolj ponižna, kot je dandanes. Kjer Votan razprostira svoja krila, tam seveda „Sonnwendfeier“ izostati ne sme! Samo ob sebi se ume, da so jo napravili tudi v Trziču. Pod „Ljubelom“ so zažgali nekaj butaric, zapeli so „Das treue deutsche Herz“, „Die Wacht am Rhein“ — Bismarck, sedaj lahko v miru spiš v svojem grobu! — in neki Lukan govoril je „die Feuerrede“. O čem je klobasaril ta nemško nacionalni mladenič, ne vemo; morale so pa biti velike neslanosti, ker je pri koncu tega gorečega govora slavno občinstvo postalo nekako besno. Pričeli so namreč skakati čez ogenj, kakor pastirji na paši, in obnašali so se tako, da se je opravičeno domnevalo, da je z butaricami na gromadi zgorela tudi zadnja tržiška pamet. Najinljivejši prizor pa je bil, ko se je dvignil naš dobro rejeni oče Mally, tržiški župan! Malo se je pričetkom plašil pred plamenom — saj tako čitamo v „Graški Tagespošti“, — a končno je vendar mobilizoval teško svoje telo, in kakor meteor se je zvalil potem čez plamen. Stokratni „heil“ je bil plačilo za to „wackere deutsche That“! V istini ginljiv prizor, ko pleše balet župan Mally pred svojimi Tržičani! Ali vendar bi dali dober svet tem gospodom: kadar uganjajo neslane burke, naj ostanejo ponižno doma, in naj jih ne razkriče po vsem svetu. Saj jim mora zadoščati, če se tem burkam smeje svet od Trziča do Kranja, in ni treba da bi se jim smejal — ves svet!

— **Solski abderitje.** Piše se nam: Na tukajšnji c. kr. višji gimnaziji sklenejo letošnje šolsko leto v nedeljo, dne 1. julija. Ta moder sklep deželne šolske oblasti je vzbudil opravičeno začudenje in nejevoljo v krogih interesovanih starišev, in tudi — profesorjev. Ne glede na to, da nedeljski sklep nasprotuje vsej dosedanji praksi, po kateri je nedelja šole prost dan, in ne glede na to, da je nedeljski sklep, če smo prav informirani, kranjski „unicum“, ki nima para v celi državi, je ta odločba tudi z ozirom na obstoječe razmere pravi „Abderitenstücklein“. V četrtek je popoldne prosto; jutri je praznik, v soboto pa je zopet samo popoldne šola. Zaradi par brezposelnih ur v soboto se torej zavleče sklep šolskega leta za štiri dni! Nerazumljivo je nam, kaj se s tem namerava in kaj doseže. Druzeza pač nič, nego da se daje dijakom prilika, par noči porabiti za sijajen, neoficialen sklep šolskega leta — kar pa ni v prid niti dijakom, niti starišem, niti profesorjem!

— **Občinski svet na Bledu** je sestavljen takole: Jakob Peternel, župan; Josip Verderber, posestnik, Fr. Rus, nadučitelj, A. Vovk, posest, Iv. Pretnar, posestnik, Ot. Wölfling, posestnik.

— **Občni zbor „Glasbene Matice“** bode v četrtek, dne 12. julija t. l. ob 8. uri zvečer v pevski dvorani društvenega doma (Vegove ulice št. 3, II. nadstropje). Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov; 2. Poročilo tajnikovo; 3. Poročilo blagajnikovo; 4. Slučajnosti; 5. Volitev predsednika, 13 odborov in dveh pregledovalcev računov. Opomba: Predloge, ki jih namerava staviti kak društvenik, je prijaviti glasom ša 7. odstavek 5. društvenih pravil tri dni pred občnim zborom društvenemu odboru.

— **Solski izpiti v „Glasbeni Matici“** se bodo vršili letos po sledečem redu: V ponedeljek, 2. julija: glasbena teorija, zborovo petje, harmonija in solopetje gojencev g. koncertnega vodje M. Hubada. Potem gosli in klavir gosp. učitelja J. Vedrala. V torek, 3. julija: klavir in vijolončel gojencev gosp. učitelja Jul. Juneka. Potem solopetje in klavir gojencev šolskega vodje Fr. Gerbiča. V sredo, 4. julija: klavir, gojencev gđc. učiteljice K. Praprotnikove in gojencev gđne. učiteljice P. Razingerjeve ter gojencev g.

vsaki dan ob četrt na 6. uro popoldne v šolski dvorani „Glasbene Matice“. Stariši gojencev ali njih zastopniki ter prijatelji šole „Glasbene Matice“ se prav uljudno vabijo k tem šolskim izpitom.

Odbor „Glasbene Matice“.

— Prva skupna vaja pevskih društev, katere naj se blagovolje pevci, ki sodelujejo pri veselici dne 4. julija t. l. v korist „Narodnemu domu“ polnoštevilno udeležiti, je danes ob 8¹/₄ uri zvečer v pevski dvorani „Glasbene Matice“.

— Ravnatelj Grbić in Vlad. Florijansky. Praška „Politik“ je prinesla velezanimiv interview slavnega praškega junaškega tenorista Vladislava Florijanskega, ki odide v kratkem na gledališče v Varšavi. Florijansky je med drugim povedal, da je dobil prvi pouk za opero v Lvovu, na operni šoli ravnatelja Dobržanskega. Učitelj pa mu je bil dve leti sedanji ravnatelj „Glasb. Matice“, g. Fr. Gerbić. Potem je Florijansky nastopil prvič v Milöckerjevi opereti „Bettelstudent“. Uspeh je imel takoj velikanski.

— Jour-fixe slovenskega umetniškega društva. Sinočni zabavni večer je bil hkrati odhodna g. re. In e m a n n a, kateremu so čestitali in nazdravljali razni govorniki. O vspredu jour-fixa in govorih prinesemo poročilo v soboto.

— Pevsko društvo „Ljubljana“ priredi v nedeljo, dne 1. julija t. l. veliko ljudsko slavnost na Koslerjevem vrtu. Sodeluje godba slav. c. in kr. pešpolka št. 27. Vspored je tale: I. Petje. 1. G. Eisenhuth: „Mazurka“, moški zbor. 2. J. Bartl: „Slovan na dan“, moški zbor, s tenor solo. 3. Dr. B. Ipavc: „Kdo je mar“, veliki zbor s tenor in bariton-solo, čveterospovom in s spremljevanjem orkestra. 4. F. Gerbić: „Slovanski brod“, moški zbor. II. Vojaška godba. III. Streljanje in kegljanje na dobitke. IV. Ples v salonu. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vin za osebo. Častiti p. n. podporni člani prosti. V slučaju neugodnega vremena preloži se veselica na dan 22. julija t. l.

— Pevsko društvo „Slavec“ udeleži se danes pogreba svojega ustanovnega člana gosp. I. C. Juvančiča v Šiški in corpore z zastavo ter zapoje pokojniku ob grobu žalostinko.

— Odhodnico priredi pevsko društvo „Slavec“ svojemu pevskemu članu in tajniku društva g. Jos. Čilenšku povodom njegovega odhoda iz Ljubljane, in sicer v petek (praznik) dne 29. junija t. l. v gostilni „pri Kamničanu“ na Karlovske cesti. Bratje pevci in podporniki zbirajo se ob 8. uri zvečer.

— Zidarskega in tesarskega društva velika veselica, katera se vrši v nedeljo, dne 1. julija na vrtu gostilne „Novi svet“, utegne biti jako zanimiva, ker je poleg jako zanimivega vspredu odbor tudi poskrbel za poskočno mladež. Svirala bode namreč pri veselici godba prostovoljne požarne brambe iz Domžal. Ob 7. uri se prične ples in bo trajal do polnoči. Plesalo se bode v salonu.

— Ustanovitev mestne civilne godbe. Pripravljalnemu odboru se je dozdej prijavilo nad 50 mladih učencev, ki so deloma že izšolani v godbi in bodo dobro uporabni. Kakor čujemo, se ljubljansko meščanstvo radovoljno odzivlja tudi vabilu na prispevanje podpornemu fondu, in je do zdaj podpisanih letnih prispevkov že nad 500 gl.

— Matura v Novem mestu. Pišejo nam: Na tukajšnji gimnaziji je obiskovalo letos 22 dijakov osmo šolo, izmed katerih pa jih je prišlo do mature samo — 15. Toda še od teh 15 so pri maturi padli štirje na dva meseca. Izključen je bil med letom jeden, prav pred maturo pa dva, torej skupaj trije. „Carcerja“ je bilo — 76 ur, ogromno število, česar menda ni bilo, odkar stoji gimnazija. Prejšnje številke nam svedočijo, da se z dijaki ni postopalo baš premilo. Da jih je od 22 dovršilo osmo šolo in maturo le najmanj, temu je krivo precej strastno preganjanje, ovajanje in zasledovanje dijakov, ki je bilo na dnevnem redu.

— Kamniški salonski orkester priredi v dvorani zdravnišča v nedeljo, dne 1. julija t. l. v korist revne šolske mladine v Nevljah koncert. Vspored je tale: 1. Korračica. 2. Weber: Overture k operi „Čarostrelec“. 3. Guardia: „V neapolitanskem zalivu“, valček. 4. Parma: „Slov. cvetke“, potpourri. 5. Baffe: Divertissement iz opere „Ciganka“, za krilni rog. 6. Eilenberg: „V kovačnici“, idila. 7. J. F. Wagner: „Aus meiner Vaterstadt“, potpourri dunajskih na-

pevov. 8. Eilenberg: „Petrograjska vožnja na sanéh“, galop. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 60 vin.

— Slavnost sv. Cirila in Metoda se bode vršila v sredo dne 4. julija 1900 v Postojni na navadnem prostoru blizu kolodvora. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vspored: Veliki kres, vsakovrstni umetni ognji, streljanje z možnarji itd. Pri kresu svira Postojnska godba in poje moški zbor. Končno domača zabava v restavraciji gosp. Zakotnika z godbo in petjem. V slučaju slabega vremena vrši se slavnost 5. julija zvečer.

— V Kamniku bo razstava risarskih izdelkov obrtno-nadaljevalne šole otvorjena od 29. junija do 1. julija t. l.

— Prostovoljno gasilno društvo se snuje v občini Trata s sedežem v Gornjavasi nad Škofjokolo.

— Povodnji. Z vseh stranij dohajajo poročila, da so vsled deževja izstopile vode in povzročile povodenj. Savinja je napravila ogromno škodo. V Celju je stala Savinja danes 4 m nad ničlo. Ves krasni mestni park je upostošen. Odnoslo je tudi več kopališčnih hišic. V mestu je večina kleti v vodi. Savinjska dolina je podobna jezeru. V Teharjih se je bajá ponesrečil celó neki človek. V Mozirju je odnesla voda nekaj mostov in žag. V Šoštanju je voda tolika, da teče v neko gostilno skozi okno. Železnica Velenja-Sp. Dravograd je postala nerabna in je promet zaprt. V Vitanju so porušene vse brzojavne žice, okr. cesta in trg sta pod vodo. Nekega barvarja je odnesla voda naravnost iz delavnice. Tudi nekaj drugih ljudi je bajá utonilo. Vode so utrgale cele plasti s hribov in jih s poljskimi pridelki vred prinesle v dolino. Škoda je velikanska. Tudi Sava je zelo narastla. Pri Litiji ima 1 m. 95 cm nad normalom. Pri Krškem je Krka 3 m 20 cm globoka. Pod Zadovinkom je vsa dolina do Vihr, Skopje in Krške vasi pod vodo. Tudi Krka ob Kostanjevici je prestopila strugo.

— Povodenj. Iz Velenja so nam, prepozno za včerajšnji list, brzojavili: V čeraj, 26. t. m. je nastala tu velikanska povodenj. Škoda je nepopisljiva; žage, mlinci in mostovi so podrti, proga državne železnice pretrgana, promet cest je ustavljen, ljudstvo v veliki obupnosti prosi za milostne darove.

— Preplavljena zemljišča. Vsled zadnjega deževja narasla je tako Sava kot Ljubljana — prva za 1 m druga za 1.60 m nad normalom. Na ljubljanskem Barju je voda pri Lipah in Črni vasi preplavila polja in travnike ter napravila obilo škode. Ob Račni je škoda isto tako znatna; zlasti seno in poljski pridelki mnogotrepe.

— Glas iz občinstva. Došla nam je sledeča pritožba: Odredba, da se ob tržnih dneh umaknejo fijakarski vozovi z glavnega trga na drug prostor, je umestna. Ker je pa druge dneve pred prazniki — kakor je bilo na pr. ravno danes — trg poln in vsled tega promet oviran, bi bilo pač treba tudi ob takih dneh fijakarjem drug prazen prostor odkazati. Danes so se ljudje že na vse zgodaj uprav nili skozi gnječo in med fijakarskimi vozovi.

— Na pariško razstavo odšlo je do zdaj iz Ljubljane 12 oseb, prihodnji teden jih odide zopet sedmero.

— Tlakovanje Karlovske ceste prične se vsled sklepa občinskega sveta baje že drugi mesec, in sicer od Florijanskih ulic do Dolenjskega mostu po desni strani.

— Nove stavbe v okolici ljubljanski. V Vodmatu zunaj mestnega okrožja je dogradilo se zadnji čas pet pritličnih poslopij, na Glincah osmero. Tudi Spodnja Šiška je z novimi zgradbami zadnja leta znatno založena.

— Nova razglednica je izšla ravnokar v zalogi našega podjetnega g. Iv. Bonača v Ljubljani. Na trobojnem belo-modro-rudem polju so z modrim in belim tiskom natisnjene v čveteroglasnem stavku začetni takti „Naprej zastava Slave, na boj junaška kri! Za blagor očetnjave naj puška govori!“ Na vrhu so besede: „Bog in narod!“ Zdolaj pa: „Zatrli niso spečih, ne bodo nas bedech.“ Za društva in trgovce in prodajalce je cena 5 kron za 100 komadov, posamezne se prodajajo po 10 vinarjev.

— Popadljiv pes. Na Prulah je popadel pes pismonoše Antona Mehleta 12-letno deklico Terezijo Žagar in jej je raztrgal obleko. Pes je popadel že več ljudi.

— Izgubljene stvari. Na poti iz Šiške skozi mesto do Dolenjske ceste se je včeraj izgubila denarnica s 47 kronami.

— Tatvina. Tovarnarju Vilj. Starku v Mariboru je danes zjutraj ukradel neznan tat bicikel („Styria“) št. 58900 in se odpeljal ž njim proti Trstu.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 17. do 23. junija kaže, da je bilo novorojencev 16 (= 23 76 ‰), mrtvorojenec 1, umrlih 21 (= 31 18 ‰), mej njimi jih je umrlo za vratico 2, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 2, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 13. Mej njimi je bilo tujcev 9 (= 42 8 ‰), iz zavodov 12 (= 57 1 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleti, in sicer za ošpicami 5, za vratico 1, za ušenom 1 oseba.

* Vsled ljubosumnosti. V nekem gozdu pri Miškovcu na Ogrskem je ustrelil nedavno Ivan Dudas zapeljivca svoje 16 letne žene, Jurija Isspaza. — V Miškovcu je umoril kmet Pavel Kecskemeti svojo lepo, mlado soprogo. Mej tem ko je spala, jo je z nožem osemnajskrat zabodel. Vzrok temu činu je bila ljubosumnost. Kecskemeti je bil še-le nekaj tednov oženjen. — V Vetesu na Ogrskem je ubil neki kmet Gegegen svojo ženo. Poiskal jo je v hiši njenih starišev ter ji s sekiro razklal glavo.

— Strašna smrt. Iz Belegrada javljajo, da je gonil neki topčiderski kaznjeneec državne krave in dva bika s paše domov. Nakrat pa se je jeden bikov ustavil ter ni več hotel iti naprej. Kaznjeneec je pustil bika samega ter gnal ostalo živino v hlev. Mej tem pa je prišel sam nadzornik hlevov Dragutin ter hotel pognati bika. Besna žival pa je planila na nadzornika, ga dvignila na rogeh kvišku ter začela ž njim begati po livadi. Končno pa ga je vrgla na tla in ga tako sunila z rogovi, da je nadzornik v istem hipu prominul. Bika so potem trije ljudje jedva odgnali v hlev, pred katerim je sedaj postavljena straža.

* Petrolej — pijača. Da so ljudje na svetu, kateri pijo petrolej, je znana stvar; francoski listi pa poročajo, da se število pivcev petroleja čimdalje bolj množi, ter da je nastala v Bastili, v predmestju Pariza, prava epidemija pitja petroleja. Ljudje, ki pijo petrolej, pravijo, da ta pijača prijetno draži žilce v grlu, ter da ne občutijo nikdar glavobola. O delovanju petroleja na človeški organizem zdravniki še niso na čistem; nekateri trdijo, da zmerno pživanje ni škodljivo, drugi so pa zopet povsem nasprotnega mnenja.

* Bestijalna umora. Kakor javljajo iz Kremsa, umoril je 18 t. m. pastir Josip Kohl 20letno omoženo Ano Mayer, ko je šla zvečer iz tobačne tovarne. Kohl se jej je pridružil ter jo skušal zapeljati. Mahoma pa je potegnil izpod suknje kuhinski nož, katerega je porinil delavki tako globoko v prsa, da jej je prebodel srce. Ana Mayer je malo časa za tem umrla. Morilec se je pa v neki žganjariji precej napil ruma, potem je stopil k redarju ter dejal: „Zaprte me, neko žensko sem zabodel“. In ko je srečal 7letnega sinka svoje žrtve, mu je rekel: „Pojdi tja, tam sem tvojo mater umoril!“ Kohl je star 57 let, je oženjen ter velik pijanec. V vasi Rammersdorf v okraju St. Pölten pa so našli nedavno služkinjo Ano Korner v hlevu umorjeno. Par korakov od trupla je ležal krvav peresni nožek. Prsti umorjenke so vsi zrezani, sploh je videti, da se je uboga žrtev silno borila s svojim morilcem. Morilec je bajé nje ljubimec, kateri se je hotel tako iznebiti dekleta.

* Strašna nesreča se je dogodila začetkom tega meseca v Stockbridge v Ameriki. Neki sluga je odsekal na dvorišču petelinu glavo; bil je toli nepreviden, da je pustil ostro sekuro na tleh. In tako so se začeli otroci igrati „petelina klati“ ter so odsekali otroku, ki je predstavljal petelina — glavo. V bližini so dvigali delavci na škripcu veliko kladu lesa. Ko so opazili strašni čin otrok, so vrvi izpustili in teška klada je padla nazaj na zemljo ter ubila osem ljudi.

* Lakota v Indiji. Dasi vživa v Indiji nad šest milijonov ljudi državno podporo, dasi je nabral vrhovni načelnik mesta London okoli šest milijonov mark za stradajoče, vendar vlad vkljub temu v Indiji zopet grozna beda. Leta 1897. je stradalo okoli 40 milijonov ljudi, leta 1900. pa celo blizo 54 milijonov, pretekli mesec pa je mučil glad četrtino vseh Indijancev. Vzrok lakoti je slaba letina in pa epidemijska bolezen živine.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 28. junija. Točno ob 12. uri so se zbrali danes na dvoru vsi nadvojvode, skupni, avstrijski in ogrski ministri ter tajni svetniki. Na znamenje najvišjega ceremonijskega mojstra je prišel cesar v ceremonijsko dvorano ter stopil na svoj prostor pod velikim baldahinom. Pred njega je stopil nadvojvoda Franc Ferdinand d' Este, na jedno stran zunanji minister grof Goluchowski, na drugo pa kardinal Gruscha. Cesar je imel najprej, in sicer stoje nagovor na zbrane nadvojvode. Počasi in glasno govorec je naznanil cesar, da je svojemu ljubemu nečaku in posebne naklonjenosti dovolil, da sme skleniti zakon z grofico Chotkovo. Ker pa je grofica Chotkova iz sicer plemenite, toda ne iz enakorodne rodbine, bode zakon nadvojvode Franca Ferdinanda po hišnih zakonih cesarske družine le morganatski. Zategadelj pa bode prestolonaslednik danes s prisego potrdil, da nima njegova bodoča žena ter njeni bodoči otroci in vnuki nobene pravice do prestola. Nato je grof Goluchowski prečital listino, s katero nadvojvoda Franc Ferdinand priznava, da bo njegov zakon morganatski, ter da nimajo njegova soproga in njegovi potomci do prestola niti v Avstriji niti na Ogrskem nobenih pravic, da nimajo niti naslovov niti grbov cesarske družine. Nadvojvoda Franc Ferdinand si je docela v svesti pomena te odpovedi ter prisega, da ne bo svoje odpovedi niti preklical, niti jo skušal predrugačiti. Potem je prečital kardinal Gruscha prisego, ki se konča v besedah: Tako gotovo kakor mi pomagaj Bog! Nato je nadvojvoda listino, spisano v nemškem in ogrskem jeziku, podpisal.

Dunaj 28. junija. Ceremonija v dvoru je trajala nekaj nad tri minute. Vse je bilo tesnobno, da, celo žalostno. Nadvojvoda Franc Ferdinand je bil jako vznemirjen. Pred dvorom se je zbralo mnogo občinstva, ki je klicalo nadvojvodi, ko se je odpeljal iz dvora, „Hoch!“ ter ga pozdravljalo z robci.

Dunaj 28. junija. Ob polu 3. se je vršil ministrski svet.

Budimpešta 28. junija. Grofica Chotek je v sorodstvu z ogrsko družino Bechthold ter zna dobro ogrsko. Listi skrajne levice pišejo ostro, ker je imela ceremonija vseskoz avstrijski dvorni značaj. Tudi se jim ne zdi prav, da prestolonaslednikova žena ne bo ogrska kraljica. V nobenem zakonu ne stoji, da mora biti kraljica knežje krvi. Po zakonu mora biti pač kralj rojen nadvojvoda, da pa bi morale biti tudi kraljice nadvojvodinje, o tem ni nikjer niti govora.

Reichstadt 28. junija. V soboto popoldne se pripelje Franc Ferdinand v spremstvu grofice Chotkove s posebnim vlakom tusem. Grofica je sedaj v Grosspriesenu na Češkem. Zvečer bo družinski souper. Sobe nadvojvode in grofice so v srednjem traktu grada. Lani je stanoval med vojaškimi vajami v njih cesar. Poroko, ki se vrši v nedeljo ob pol 11., bo opravil dekan Hitisch. Vdeležita se je nadvojvodi Oton in Ferdinand ter grofičin brat, dež. vladni svetnik grof Volk Chotek.

Berolin 28. junija. Jutri odrine iz Wilhelmhavana oklopna križarica „Fürst Birmarck“, katero je oskrbela intendatura z živili za četrto leta. Svojo vožnjo na Kitajsko mora pospešiti čim najbolj. 5. julija odrine še topničarka „Luchs“. Stroški te kitajske ekspedicije so proračunani na 1,500.000 mark.

London 28. junija. „Daily Telegraphu“ poročajo iz Kantona 15. t. m.: Po poročilih, došlih iz Hongkonga, vlada ondi velika skrb, da se začne popolna anarhija in pobijanje tujcev. Li-Hung-Čang je dobil zopet poziv v Pekin. Nasprotniki pa mu grože, da ga ubijejo, predno dospe v Pekin.

Sanghaj 28. junija. Japonska pošlje na Kitajsko 20.000 mož.

Sanghaj 28. junija. Admiral Seymour se je s pomočjo Rusov srečno prebil v Tsientsin.

Sanghaj 28. junija. Rusi so se polastili v Tsientsinu arzenala.

Bratje Sokoli!

Jutri, praznik, dne 29. junija t. l.

Popoludanski peš izlet

čez Orle (na Golovcu) Lavrico na

Zeleni hrib.

Zbirališče v „Nar. domu“ v društveni opravi. Odhod točno ob 1/2 2. uri. Na Lavrici kratek odmor. Na „Zelenem hribu“ prosta zabava.

V Ljubljani, 28. junija 1900.

Na zdar! Odbor.

XXXI. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos	17833 K 90 vin.
Prebitek vstopnine povodom predavanja o Danteju po gosp. c. kr. prof. Laharnarju	80 „ — „
Kmetška posojilnica ljubljanske okolice	50 „ — „
J. D. v Ljubljani	10 „ — „
Odhajajoči rezervniki 17. pešpolka Čitalnica v Gornjem Gradu, prebitek veselice prirjene v prid Prešernovemu spomeniku	13 „ — „
Bralno društvo v Gorenjem Logatcu je nabralo	30 „ — „
Drtžba v „Narodni kavarni“ zbrala Hribar Ivan, ljubljanski župan prispevek za mesec april	50 „ — „
Člani kolesarskega društva „Ili-rija“ povodom svojega prvega letošnjega izleta in drugo narodno občinstvo pri „Jožefu“ v St. Vidu	15 „ 40 „
Ivan Rogina v Podgorji nabral	20 „ — „
katere so darovali: gg. Šlander, dekan v Staremtrgu 6 K, Jak. Pernat 4 K, Janez Bart, graščak v St. Janžu in Janez Šendorfer, okr. odbornik po 2 K, Iv. Rogina 6 K	2 „ — „
Josip Wester v Novemestu	13 „ 14 „
Ivan Novak v Krškem	2 „ — „
Skupaj	18172 K 44 vin.

Dr. Josip Stare, blagajnik.

Proti zobobolu in gnjilobi zob

izborna deluje

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (10-26)

lekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Junij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperat-ura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
27	9. zvečer	734,4	16,2	sl. sever	jasno	0,0 mm.
28	7. zjutraj	736,2	12,2	sl. svzhod	jasno	0,0 mm.
	2. popol.	734,7	24,1	sl. jvzh.	del. jasno	0,0 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 15,5°, normale: 18,9°.

Dunajska borza

dne 28. junija 1900.

Skupni državni dolg v notah	97 60
Skupni državni dolg v srebru	97 35
Avstrijska zlata renta	115 9 1/2
Avstrijska kronska renta 4%	97 60
Ogrska zlata renta 4%	115 60
Ogrska kronska renta 4%	91 20
Avstro-ogrsko bančne delnice	1747 -
Kreditne delnice	694 50
London vista	242 35
Nemški drž. bankove za 100 mark	118 52 1/2
20 mark	23 70
30 frankov	19 30
Italijanski bankovci	90 90
C. kr. cekini	11 33

Odbor zveze prostovoljnih gasilnih društev naznanja tužno vest, da je njega dolgoletni član in tovariš, spoštovani gospod

J. C. Juvančič

načelnik prostovolj. gasilnega društva, vinotrčec, posestnik itd. v Spod. Šiški, danes ob 4. uri zjutraj po dolgotrajni boleznini umrl.

Pogreb pokojnega, h kateremu se vabijo tovariši gasilci, bo dne 28. junija ob 6. uri zvečer iz hiše žalosti iz Spodnje Šiške k sv. Krištofu.

Blag mu spomin!

Ljubljana, dne 27. junija 1900.

(1274) Zvezni odbor.

Kufekejeva moka za otroke

od avstro-ogrskih, nemških itd. avtoritet priporočena najboljša in najcenejša hrana za zdrave in na črevih bolne otroke. Dobiva se v lekarnah, droguerijah ter v tovarni R. KUFEKE DUNAJ V/2

Četrti ponatis

brošurice

„Izgubljeni Bog!“

je izšel

in se dobiva v L. Schwentnerjevi knjigo-tržnici komad po 20 vin., po pošti 3 vin. več.

Na prodaj je

dvonadstropna hiša

v Ptuj (1229-3)

v kateri se nahaja starodavna cvetoča trgovina z manufakturnim blagom. Dopisi na upravništvo „Sl. Naroda“.

Išče se

gostilna

v najem.

Dobro obiskana gostilna v dobrem prostoru se vzame takoj v najem.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl. Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine v. Heb, Francove v. Karlove v. Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine v. Heb, Francove v. Karlove v. Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoludne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Lince, Steyra, Isla, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovi varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoludne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovi varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 45 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.

G. Z. Firm. 173. Einz. II. 19/2.

Bekanntmachung.

Beim k. k. Landes- als Handelsgerichte in Laibach wurde bei der im Handelsregister für Einzelfirmen eingetragenen Firma „Josef Leuz Nachf.“

in Laibach — die Eintragung der vom Firmainhaber Friedrich Vagt dem Comptoiristen Raimund Luckmann in Laibach, Resselstrasse Nr. 26, erteilten Procura vollzogen.

K. k. Landes- als Handelsgericht Laibach.

Abth. III., am 21. Juni 1900.

(Razglas. Pri c. kr. dež. kot trg. sodišču v Ljubljani, vpisani v registru za posamezne firme izvršil vpis prokure, katero je podell imetelj firme Friderik Vagt komptoiristu Raimundu Luckmannu v Ljubljani Resejjeva cesta št. 26. — C. kr. dež. kot. trg. sodišče v Ljubljani odd. III. dne 21. 6. 1900. (1265)

Hiša

v Šmartnem pri Litiji se dá takoj v najem ali se proda.

V hiši, deset korakov od farne cerkve, je pekarija in prodajalnica za kruh. Hiša je pripravna tudi za kako drugo obrt.

Več se izve v prodajalnici v Koldvorskih ulicah št. 24 v Ljubljani. 1272-1

VABILO

na

KONCERT

tamburaškega zbor

Viško-Glinške čitalnice „Krim“

kateri bo

v petek (praznik), 29. junija t. l.

na vrtu

gostilne na Martinovi cesti št. 32.

Začetek ob 3. uri. Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi v vsem spoštovanjem

Fran Poljšak

(1241) gostilničar.

Čedno opravljena

poletna stanovanja

z lepimi senčnatimi vrtovi

se še dobivajo (1271-1)

v Medvodah.

Povpraša naj se istotam pri lastniku

Franu Jarc-u.

Nezaslišano! Čudovito!

240 komadov za samo glj. 1-95

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarjem, 1 krasna kravatna igla s simili-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospe ali dame, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratek čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo popolnoma izključeno, ter se neungajoče

Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogo koles, posebno občeznana prava

Styria kolesa

s patentiranim krogličnem tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.

Vsi modeli so **enotno zboljšani** in poleg tega so **jako znižane cene.**

Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo da mi bode moč v sedanji sezoni le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrezati.

Filiala v Kamniku: Janko Pohlin.

Spoštovanjem

Franc Čuden, urar
na Velikem trgu nasproti rotovža.

(123-49)

Izjava.

Podpisanec naznanja, da je prostovoljno izstopil iz tvrdke Ivan Gorup. Kdor želi natančno pojasnilo v tej zadevi, naj se obrne do podpisanega.

(1278)

Z odličnim spoštovanjem
Fran Železnik.

Hiša

nasproti c. kr. gozdnega vrta na Tržaški cesti

(1244-3)

se iz proste roke prodaja.

Pojasnila daje tvrdka **F. P. Vidic & Comp.** Prešernove ulice.

C. kr. privilegirana občna zavarovalnica

„Assicurazioni Generali v Trstu“.

Ustanovljena l. 1831.

Ustanovna glavica K 10,500.000, vplačano K 3,150.000, družbino premoženje (jamstveni zaklad) koncem l. 1899 čez 162 milijonov kron.

P. n. občinstvu s tem uljudno naznanjamo, da smo **pričeli**

zavarovanje proti tatinskemu ulomu

(Einbruchsdiebstahlversicherung).

Družba zavaruje proti nizki, vsakratnim razmeram primerjeni premiji **premičnine**, uštevši vsakovrstne denarne vrednosti proti tatinskemu ulomu in vsled tega nastalim poškodovanjem.

Osobito **zavarovanja na pohištva** so s posebnim ozirom na potovanja mej poletjem tako gledé na neprebitnost, kakor tudi da se oprava vzame seboj, jako praktično urejena.

V Trstu, dné 25. maja 1900.

(1092-6)

Centralno ravnateljstvo

c. kr. priv. občne zavarovalnice „Assicurazioni Generali“ v Trstu.

Pojasnila daje najradovoljneje

glavni zastop za Kranjsko: v Ljubljani, Gradišče št. 4.

Javljamo svojim čestitim p. n. odjemalcem na prijazno znanje, da bomo imeli

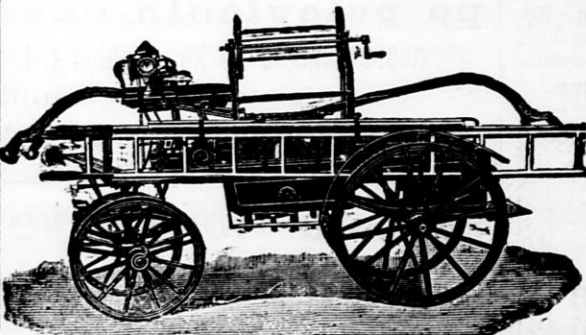
od 29. junija do 1. septembra
vse nedelje in praznike
prodajalnice zaprte.

(1269-1)

S spoštovanjem

Conrad Schumi & Comp.

Prva slovanska c. kr. priv. tovarna ognjegasnega orodja

kakor: brizgalnic najnovejše konstrukcije, s sesalno in tlačilno odprtino na obeh straneh ter s patentom proti zmrzlini, parnih strojev, cevij, čelad in pasov, kmetijskih strojev in peronospera-brizgalnic itd.

R. A. Smekal

Czech-Moravsko Smichov-Praga
podružnica v Zagrebu

priporoča slavnim ognjegasnim društvom, kmetijskim podružnicam ter zasebnikom svojo bogato zalogo. — Cene brez konkurence. — Ugodnosti izvanredne dovoljene. — Uzorci in ceniki brezplačno. — Ustmeni pogovori na zahtevo. — Pošiljatve franko na vsak kolodvor.

Z velespoštovanjem

(391-27)

Podružnica **R. A. SMEKAL** v Zagrebu.

Slovenici pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

Slovenski trgovec.

To domače blago je

trpežno, eno in se

kosá z vsakim drugim

izdelkom botrist ka-

terekeži konkurence.

Vincenc Čamernik

kamnoseški mojster

v Ljubljani, Slomškove ulice št. 17 (nasproti mestne elektrarne).

Izborna zaloga grobnih spomenikov

iz različnih marmorjev, granitov in sijenitov.

Naprava kompletnih rodbinskih rakev

tu in na deželi.

(1014-9)

Raznovrstna v to stroko spadajoča popravila.

Stavbena dela.

Priznana solidna in točna postrežba.

Zaradi opustitve trgovine je lepa, novo zidana

hiša v Spodnji Šiški

v kateri se uspešno izvršujeta gostilniška obrt in specerijska trgovina, takoj z vsem fundus instructus-om po primerni ceni in **jako ugodnih pogojih**

na prodaj.

Ta hiša daje prav dobre obresti, je urejena za izvrševanje mesarije in prekajevalstva, ima lep hlev, magazin, prekajevalnico, klavnico itd. Tudi so tam

trije lepi konji na prodaj.

Več pove lastnik

(1230-2)

Jožef Seidl

v Spodnji Šiški št. 150 pri Ljubljani.

Elizabetna otroška bolnica.

Vabilo

na

37. občni zbor

varstvenih gospej, ustanovnikov in dobrotnikov (po §§ 6. in 8. pravil)

Elizabetne otroške bolnice

ki bo

v torek, 3. julija 1900 ob 4. uri popoldne
v mestni dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora in naznanila predsednika;
2. poročilo o računskem sklepu za leto 1899;
3. poročilo o proračunu za tekoče leto;
4. volitev varstvenih gospej (po § 10. pravil);
5. volitev (po § 10. pravil): a) predsednika, b) blagajnika, c) treh upravnih odbor-nikov, d) tajnika; e) dveh računskih preglednikov;
6. posamezni predlogi.

(1275)

V Ljubljani, dne 28. junija 1900.

Upravni odbor.